

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSA Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku W. R.

przy uczestnictwie J. R. i Miasta W.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 listopada 2008 r.,

zażalenia uczestnika postępowania J. R. na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 2 czerwca 2008 r., sygn. akt V Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2008 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika postępowania J. R. wniesioną od postanowienia tego Sądu z dnia 19 lutego 2008 r.

Zgodnie z art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U z 2005 r. Nr 13, poz. 98), która weszła w życie z dniem 6 lutego 2005 r., został uchylony rozdział 1¹ w dziale V tytułu VI księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego zatytułowany „kasacja”. Zatem od dnia 6 lutego 2005 r. stronom nie przysługuje już środek zaskarżenia od orzeczeń sądów drugiej instancji w postaci kasacji. Kasację sporządził profesjonalny pełnomocnik, od którego należy oczekiwać znajomości podstawowych zasad systemu zaskarżania orzeczeń sądowych.

Złożenie przez profesjonalnego pełnomocnika kasacji zamiast skargi kasacyjnej, nie można uznać za mylne oznaczenie pisma procesowego, pozwalające na nadanie mu biegu i rozpoznanie w trybie właściwym (art. 130 § 1 k.p.c.). Nawet gdyby zaś uznać kasację jako skargę kasacyjną – uznając ją za mylnie zatytułowaną – to podlegała ona odrzuceniu ponieważ nie zawiera ona konstrukcyjnych elementów skargi kasacyjnej określonych w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. tj. nie zawiera uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uzasadnienie to powinno przybrać formę wyodrębnionego wywodu prawnego, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ponadto jako podstawy „kasacji” wskazano różne normy z zakresu prawa procesowego i materialnego, jednakże cały wywód nie dotyczy tego, że zostały one błędnie wyłożone lub zastosowane przez Sąd Okręgowy, lecz jest polemiką z ustaleniami faktycznymi i ich oceną, co jest niedopuszczalne jako podstawa skargi kasacyjnej. Powyższe uzasadniało – zdaniem Sądu Okręgowego – odrzucenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Od powyższego postanowienia zażalenie wniósł uczestnik postępowania Janusz Raszplewicz, który zaskarżył je w całości zarzucając brak podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej w sytuacji błędnego nazwania jej „kasacją”, gdy jednocześnie spełniała ona wymagania konstrukcyjne przewidziane dla skargi kasacyjnej. W uzasadnieniu podniesiono ponadto, że postępowanie przed Sądem drugiej instancji dotknięte jest nieważnością, gdyż brak ustaleń faktycznych pomimo zmiany wyroku Sądu Rejonowego przez Sąd Okręgowy, jest równoznaczne z pozbawieniem skarżącego uczestnika postępowania prawa do obrony. Uczestnik postępowania wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego w ramach rozpoznawanego zażalenia jest zasadność odrzucenia skargi kasacyjnej, a nie kontrola postępowania sądu drugiej instancji zakończonych postanowieniem Sądu Okręgowego zaskarżonych odrzuconą skargą kasacyjną (nazwaną kasacją) uczestnika postępowania. Stąd też bez znaczenia dla rozstrzygnięcia o zasadności wniesionego zażalenia pozostaje sformułowany w zażaleniu zarzut nieważności postępowania dotyczący postępowania, które toczyło się przed Sądem drugiej instancji, zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu

Okręgowego z dnia 19 lutego 2008 r., w którym – zdaniem uczestnika postępowania – zabrakło właściwych ustaleń faktycznych.

Od dnia 6 lutego 2005 r. na skutek nowelizacji przepisów Kodeksu postępowania cywilnego ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) w systemie środków odwoławczych przewidzianych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego od orzeczeń sądów drugiej instancji nie ma środka o nazwie „kasacja”, a jedynie przysługuje stronie prawo wniesienia „skargi kasacyjnej”. Mimo wielu różnic pomiędzy tymi środkami odwoławczymi zarówno kasacja, jak również skarga kasacyjna były jedynymi środkami odwoławczymi, które można było wnieść od orzeczenia sądu drugiej instancji w postaci wyroku (w procesie), bądź postanowienia kończącego postępowanie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym - do Sądu Najwyższego. Biorąc powyższe pod uwagę, zważywszy na to, że wniesiony przez uczestnika postępowania do Sądu Najwyższego środek odwoławczy nazwany kasacją dotyczy postanowienia sądu drugiej instancji wydanego w postępowaniu nieprocesowym co do istoty sprawy, to zważywszy na treść art. 519¹ § 1 k.p.c. należało przyjąć, że zamiarem pełnomocnika procesowego uczestnika postępowania J. R. było wniesienie środka odwoławczego w postaci skargi kasacyjnej. Uznanie wniesionego środka zaskarżenia nazwanego „kasacją” za skargę kasacyjną było możliwe ze względu na treść przepisu art. 130 § 1 zd. drugie k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., według którego mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym. Mimo wzmocnienia wymogów formalnych związanych ze sporządzeniem i wniesieniem skargi kasacyjnej przepis art. 130 § 1 zd. drugie k.p.c. może mieć wyjątkowo także zastosowanie do tego środka zaskarżenia. Wobec powyższego nie jest wystarczającą podstawą do odrzucenia skargi kasacyjnej mylne nazwanie jej kasacją (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2005 r., III CSK 68/05 oraz z dnia 11 maja 2006 r., III CSK 97/06).

Podstawą odrzucenia skargi kasacyjnej przez Sąd drugiej instancji nie mogła także stanowić ocena tego Sądu, że uzasadnienie skargi kasacyjnej dotyczy polemiki z ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji i ich oceną. Istotne, w świetle art. 398⁴ § 1 k.p.c., jest bowiem to, czy skarga kasacyjna zawiera wszystkie elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej, w tym zawarte w art. 398⁴ § 1 pkt 2 - przytoczenie podstaw kasacyjnych, o których mowa w art. 398³ § 1 k.p.c. i ich uzasadnienie.

Niewątpliwie zaś w skardze kasacyjnej wyodrębniono podstawy kasacyjne, o których mowa w art. 398³ § 1 k.p.c., jak również ich uzasadnienie. Ocena, czy uzasadnienie wskazanych w skardze kasacyjnej podstaw kasacyjnych, jest adekwatne do tych podstaw, wykracza poza granice – określone przepisem art. 398⁶ § 2 k.p.c.- badania przez sąd drugiej instancji warunków formalnych skargi kasacyjnej (por. stanowisko Sądu Najwyższego w postanowieniu z dnia 16 lutego 2007 r. II UZ 62/06, OSNP z 2008 r., nr 5-6, poz. 84). Wbrew również ocenie Sądu drugiej instancji, w skardze kasacyjnej zawarte jest uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.

W świetle powyższego brak było podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej. Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.